

โครงการจัดตั้งหน่วยเทปโทรทัศน์เคลื่อนที่เพื่อการศึกษาออกโรงเรียน
สำหรับกรมการศึกษาออกโรงเรียน

นางสาววิภาวี ตูยานนท์

004765

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาโสตทัศนศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2524

A PROPOSED PROJECT FOR ESTABLISHING MOBILE VIDEOTAPE UNITS

FOR THE NONFORMAL EDUCATION DEPARTMENT

Miss Wipawee Tuvayanond

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Education

Department of Audio Visual Education

Graduate School

Chulalongkorn University

1981

แก๊วชอวิทยานิพนธ์

โครงการจัดตั้งหน่วยเพปโทเรทส์เคลื่อนที่เพื่อการศึกษาออกโรงเรียน
สำหรับกรมการศึกษาออกโรงเรียน

โดย

นางสาววิภาวี ทูทยานนท์

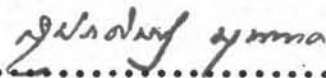
ภาควิชา

โสตทัศนศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษา

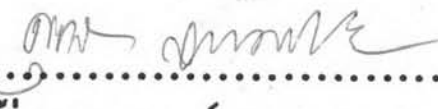
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วิจิตร ภักดิ์รัตน์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้แก๊วชอวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการ
ศึกษาตามหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร. สุประคิษฐ์ บุณนาค)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุภร สุวรรณทรัพย์)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วิจิตร ภักดิ์รัตน์)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วิรุฬห์ ลีลาพฤทธิ์)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สมเชาว์ เนตรประเสริฐ)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หัวข้อวิทยานิพนธ์   โครงการจัดตั้งหน่วยเทปโทรทัศน์เคลื่อนที่เพื่อการศึกษาออกโรงเรียน
 สำหรับกรมการศึกษาออกโรงเรียน
 ชื่อนิสิต   นางสาววิภาวี คุ้ยานนท์
 อาจารย์ที่ปรึกษา   ผู้ช่วยศาสตราจารย์วิจิตร ภักดิ์รัตน
 ภาควิชา   โสคติศศึกษา
 ปีการศึกษา   2523

บทคัดย่อ

งานวิจัยฉบับนี้ เป็นผลจากการศึกษาถึงความมุ่งหมาย วัตถุประสงค์ วิธีการ และบทบาท ตลอดจนประโยชน์ของการศึกษาออกโรงเรียนในประเทศไทย รวมทั้งการศึกษาประโยชน์ ประสิทธิภาพ และอุปสรรค ปัญหา ความจำเป็น เพื่อเป็นแนวในการเลือกนาระบบเทปโทรทัศน์มาใช้ในการให้การศึกษาออกโรงเรียน แล่นำมาวิเคราะห์และเสนอเป็นโครงการจัดตั้งหน่วยเทปโทรทัศน์เคลื่อนที่เพื่อการศึกษาออกโรงเรียน สำหรับกรมการศึกษาออกโรงเรียน

ภายหลังศึกษาข้อมูลจากหนังสือ เอกสารต่างๆ รายงาน และผลการวิจัยในประเทศและต่างประเทศ ตลอดจนคำตอบแบบสอบถามและการสัมภาษณ์เกี่ยวกับการศึกษาออกโรงเรียน ระบบเทปโทรทัศน์และเรื่องที่เกี่ยวข้องแล้ว จึงเสนอโครงการฉบับร่างให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจพิจารณาพร้อมเสนอแนะ เพื่อนำมาประมวลเขียนเป็นโครงการฉบับสมบูรณ์

จากการค้นคว้าศึกษาวิจัยครั้งนี้ พบว่าการให้การศึกษาออกโรงเรียนแก่ประชาชนในประเทศไทยเป็นสิ่งจำเป็นยิ่ง และสมควรได้รับการสนับสนุนเป็นอย่างมาก เท่าที่ผ่านมาพบว่าวิธีการศึกษายังไม่เหมาะสมพอ ดังนั้น จึงควรที่จะได้มีการนำสื่อการศึกษาที่มีประสิทธิภาพทั้งด้านปริมาณ และคุณภาพ มาสนับสนุนการให้การศึกษาแก่ประชาชนมากขึ้น

ในการศึกษาคั้งนี้สรุปได้ว่า เทปโทรทัศน์เป็นสื่อสารมวลชนชนิดหนึ่งที่สามารถนำมาใช้
ประกอบการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพมากกว่าสื่อสารมวลชนชนิดอื่นๆ หลายชนิด

โครงการจัดตั้งหน่วยเทปโทรทัศน์เคลื่อนที่เพื่อการศึกษาออกโรงเรียน สำหรับกรรมการ
ศึกษาออกโรงเรียน จึงเป็นโครงการตัวอย่างที่เสนอแก่กรมการศึกษาออกโรงเรียนผู้มีหน้าที่โดย
ตรงในการนี้ให้นำไปใช้ เพื่อให้ประชาชนของไทยอีกเป็นจำนวนมากที่อยู่นอกระบบโรงเรียนได้มี
โอกาสเลือกศึกษาเนื้อหาและความรู้ต่าง ๆ จากหน่วยเทปโทรทัศน์เคลื่อนที่นี้ได้

Thesis Title   A Proposed Project For Establishing Mobile Videotape
Units For The Nonformal Education Department

Name   Miss Wipawee Tuvayanond

Thesis Advisor   Assistant Professor Wijitr Pakdiratn

Department   Audio-Visual Education

Academic Year   1980

ABSTRACT

The purposes of this study are to analyse the whole system of the nonformal education and the videotape systems, so as to construct the proposed project for establishing mobile videotape units for the Nonformal Education Department.

This study was undertaken in an effort to get the information from books, documentary sources, questionnaires, interviews, and other sources concerning the nonformal education, videotape systems and related matters. The proposed project was submitted to get approval and suggestions from specialists to be completed.

From the study, it is necessary for Thailand that the effective means of using media for nonformal education should be more seriously implemented and supported.

"Videotape" is found as one of the more efficient media for educational technology.

Therefore this proposed project for establishing mobile videotape units is recommended to the Nonformal Education Department which is now involving on the nation's main non-formal education project, to work on it so as to fulfill the people out of school systems.

กิติกรรมประกาศ

ความสำเร็จจากการทำวิทยานิพนธ์เรื่องนี้ของข้าพเจ้า ได้
ช่วยพิสูจน์ให้เห็นแล้วว่า แม่ข้าพเจ้าจะประสบกับมรสุมและปัญหาของ
ชีวิตมากมาย แต่กระนั้นข้าพเจ้าก็สามารถตระหนักและมั่นใจได้ว่า
ข้าพเจ้าหาใคร่ผู้อุปการะ ผู้คอยให้ความช่วยเหลือ และกำลังใจไม่
ซึ่งความช่วยเหลือของทุกท่าน ข้าพเจ้ารู้สึกเป็นพระคุณยิ่งยากที่จะ
ลืมเลือนได้

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ฉ
กิตติกรรมประกาศ	ช
รายการตารางประกอบ	ฅ
รายการแผนภูมิประกอบ	ฉ
รายการแผนภาพประกอบ	ท
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	19
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย	20
ขอบเขตของการวิจัย	20
ข้อตกลงเบื้องต้น	21
ความจำกัดของการวิจัย	21
ความหมายของคำที่ใช้ในการวิจัย	22
รายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยนี้	23
การวิจัยในประเทศที่เกี่ยวข้อง	23
การวิจัยต่างประเทศที่เกี่ยวข้อง	37
บทที่ 2 การศึกษาขั้นพื้นฐานเกี่ยวกับการศึกษานอกโรงเรียน	45
ประวัติความเป็นมาของการศึกษานอกโรงเรียนในประเทศไทย	45
ความหมายและวัตถุประสงค์โดยทั่วไปของการศึกษานอกโรงเรียน	46
ความหมายทางวิชาการของการศึกษานอกโรงเรียน	48

	วัตถุประสงค์เชิงวิชาการของการศึกษานอกโรงเรียน.....	54
	ข้อขายและประเภทของการศึกษานอกโรงเรียน	60
	การศึกษานอกโรงเรียนในประเทศเอเชียตะวันออกเฉียงใต้	72
	การศึกษานอกโรงเรียนในประเทศไทย.....	77
	ปัญหาของการศึกษานอกโรงเรียน.....	95
	การศึกษาพื้นฐานเกี่ยวกับเทปโทรทัศน์.....	103
	ความหมายโดยทั่วไปของเทปโทรทัศน์.....	103
	ความหมายทางวิชาการของเทปโทรทัศน์.....	104
	ประวัติความเป็นมาและวิวัฒนาการของเทปโทรทัศน์.....	107
	พื้นฐานประกอบการศึกษาเกี่ยวกับเทปโทรทัศน์.....	113
	ลักษณะของแถบบันทึกสำหรับเทปโทรทัศน์.....	114
	ระบบของเทปโทรทัศน์.....	115
	คุณสมบัติทางด้านเทคนิค.....	117
	บทบาทของเทปโทรทัศน์ต่อชีวิตประจำวัน.....	118
	บทบาทของเทปโทรทัศน์ทางการศึกษา.....	123
บทที่ 3	การวิเคราะห์และสรุปผลการศึกษาข้อมูล.....	131
บทที่ 4	โครงการจัดตั้งหน่วยเทปโทรทัศน์เคลื่อนที่เพื่อการศึกษานอกโรงเรียน สำหรับกรมการศึกษานอกโรงเรียน.....	139
	หลักการและเหตุผล.....	139
	วัตถุประสงค์.....	141
	สถานการณ์ของหน่วยและงบประมาณ.....	141
	การดำเนินงาน.....	142
	ข้อขายการดำเนินงาน.....	143
	การจัดและผลิตรายการ.....	144

งบประมาณที่ใช้	145
สรุปโครงการจัดตั้งหน่วยเพปโทรทัศน์เคลื่อนที่เพื่อการศึกษาออกโรงเรียน สำหรับกรมการศึกษาออกโรงเรียน	151
บรรณานุกรม	152
ภาคผนวก	162
ภาคผนวก ก. แบบสอบถามความคิดเห็น	163
ภาคผนวก ข. ตารางแสดงค่าตอบแบบสอบถามความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ กรมการศึกษาออกโรงเรียนเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการ ให้การศึกษาออกโรงเรียน	168
ภาคผนวก ค. รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิตรวจพิจารณาร่างโครงการจัดตั้งหน่วย เพปโทรทัศน์เคลื่อนที่เพื่อการศึกษาออกโรงเรียน	172
ประวัติการศึกษา	173

รายการตารางประกอบ

ตารางที่	หน้า
1	เป้าหมายและการดำเนินงานค่านกลุ่มเป้าหมายของผู้เข้ารับบริการ การดำเนินงานการศึกษาผู้ใหญ่ กรมการศึกษานอกโรงเรียน เกี่ยว กับเป้าหมายในแผนพัฒนาการศึกษาระยะที่ 4 (พ.ศ.2520-2524)..... 98-100
2	ประเทศที่นิยมใช้ระบบเทคโนโลยีที่ทันสมัยต่าง ๆ..... 116
3	วิวัฒนาการของเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ใช้กับบ้าน.....127-130
4	แสดงความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามค่านงบประมาณ..... 168
5	แสดงความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามค่านบุคลากร..... 169
6	แสดงความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามค่านการปฏิบัติงาน..... 169
7	แสดงความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามค่านเนื้อหาวิชาที่ให้แก่มุขมนตรี.....169
8	แสดงความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามค่านปริมาณวัสดุที่ใช้ในการปฏิบัติ.....170
9	แสดงความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามค่านการให้บริการ..... 170
10	แสดงความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามค่านการบริหารงานทั่วไป ภายในศูนย์ฯ..... 170
11	แสดงความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามค่านการช่วยเหลือแนะนำ จากส่วนกลาง (กรมฯ)..... 171

รายการแผนภูมิประกอบ

แผนภูมิที่		หน้า
1	วิญญจักรแห่งความชั่วร้ายของชีวิต	4
2	เปรียบเทียบร้อยละของจำนวนนักเรียนต่อประชากรแต่ละกลุ่มอายุรายปี ในวัยเรียน จำแนกตามระดับการศึกษา ปีการศึกษา 2515-2521.....	6
3	ความสัมพันธ์ระบบโรงเรียนกับระบบการศึกษานอกโรงเรียน	69
4	แสดงหน่วยงานของรัฐที่จัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนปี 2522.....	90
5	แสดงหน่วยงานของเอกชนที่จัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนปี 2521.....	91
6	ร้อยละของผู้สนใจใช้แพโทรทัศน์เปรียบเทียบตามอายุ.....	121
7	วัตถุประสงค์ในการใช้แพโทรทัศน์.....	122

รายการแผนภาพประกอบ

แผนภาพที่		หน้า
1	แผนผังรถบริการของหน่วยแพทย์โทรทัศน์	148
2	แบบแสดงภายในรถของหน่วยบริการแพทย์โทรทัศน์เคลื่อนที่	149
3	รูปค้ำหลังรถบริการของหน่วยแพทย์โทรทัศน์เคลื่อนที่	150